

ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU

“PEYGAMBERİMİZ, İMAN VE İSTİKAMET”

Sempozyum Çerçevesi

Yüce Rabbimiz, insanoğlunu yaratılmışların en şerefli ve yeryüzünün halifesi kılmıştır. Ona yeryüzünü imar edecek, ahiretini de ebedi cennet kılacak akıl ve irade vermiştir. Gönderdiği elçileri, indirdiği kitapları, hakkın ve hakikatin rehberliğinde dosdoğru yolu göstermiştir. İslam, bu yolu Müslümana bir hedef olarak sunmuş, Kur’an bizi bu yola çağırmış, Peygamberimiz bu yol üzere bize rehberlik etmiştir. İşte bu yol, sırat-ı müstakimdir. Hayatı bu doğrultuda tanzim etmek, bu yolda istikrarlı bir şekilde yürümek ise istikamettir.

İstikamet, kişinin imanla Allah’ın emniyetine sığınmasıdır. İman hayatımızı anlamlandıran en yüce değer, bütün bir benliği ve varlığı kapsayan en temel disiplindir. İman etmekle kişi, hem kendi varlığına, hem bütün var oluşa, hem hayata, hem de ölüm ve sonrasında anlamına ilişkin sorulara cevaplar bulur. İman, insan olma şerefini kul olma bahtiyarlığı ile bütünleştirir. İnsana dünyada yaratılış gayesine uygun bir yaşama bilinci aşılar; onun davranışlarını şekillendirir, fikir ve kararlarına yön verir.

İstikamet üzere olmak imanı hayat kılmakla, imanı ibadete ve güzel ahlaka dönüştürmekle mümkündür. İmanın ibadete yansması, Kur’an-ı Kerim’in ilk sûresi Fâtiha’da yer alan *“Ey Rabbimiz! Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi dosdoğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet.”* (Fâtiha, 1/5-7.) ayeti mucibince riya ve gösterişten arınarak yalnızca Allah’a kul olmaktır. İmanın ahlaka yansması ise, *“Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.”* (İbn Hanbel, II, 381.) buyuran Peygamberimizin güzel ahlakını şiar edinmek ve özümseyerek hayatına aktarmaktır. Fitratımıza uygun olmayan ve bizi yaratılış gayemizden uzaklaştıran her türlü söz ve davranışı terk etmektir.

İstikamet, kişinin kendisinin belirlediği/belirleyebileceği bir ölçü olmadığı gibi, kendi doğrusu da değildir. İstikamet ölçüsünü belirleyen Yüce kitabımız Kur’an ve onu yaşanılır bir hayata dönüştüren Peygamber Efendimizin sünnetidir. Nitekim Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyrulmaktadır: *“Şüphesiz bu benim dosdoğru yolumdur. Buna uyun; başka yollara sapmayın ki; onlar sizi Allah’ın yolundan saptırmassın.”* (En’âm, 6/153) *“Elif-lâm-râ. Bu, Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarman, güçlü ve övgüye lâyık olan Allah’ın yoluna ulaştırman için sana indirdiğimiz kitaptır.”* (İbrâhîm, 14/1.) Resûl-i Ekrem (s.a.s)’in ifadesinde ise bu hakikat şöyle yer almaktadır: *“Sözlerin en doğrusu, Allah’ın Kitabı; yolların en doğrusu ise Muhammed’in yoludur.”* (Nesâî, İdeyn, 22.) Dolayısıyla ilahi vahyin kontrolü altında olan Peygamberimize ve onun sünnetine tabi olunmadan bir istikametten bahsetmek mümkün değildir. Zira *“Resûlullah’a itaat eden Allah’a itaat etmiş olur.”* (Nisâ, 4/80.)

Peygamber Efendimiz (s.a.s)’in Kur’an’la hayat bulan öğretilerinin aktarılamadığı her çağ, esasında bir cahiliye dönemidir. Dolayısıyla bugün, iman ve istikametten bahsedeceksek; çocuklarımızın, gençlerimizin ve toplumumuzun zihin ve gönül dünyasında var olan istikameti bir ömür sürdürmeleri noktasında katkı sunacak; tüm dünyayı yeniden istikamet üzere bir hayatla yani İslam ile buluşturacaksa bunu Peygamberimizin tüm insanlık için rahmet olan öğretileriyle yapabiliriz. Bugün, inanç zayıflığına hatta inançsızlığa duçar olmuş insanlara yardım edeceksek bunu Peygamberimizin davet metodunu örnek alıp onun eşsiz ahlakını kuşanarak sağlayabiliriz. Bugün, maddeperest bir anlayışın girdabına çekilmek istenen insanlığa kurtarıcı bir el uzatacaksa bunu Peygamberimizin örneğiyle gerçekleştirebiliriz. Bugün, dünyevileşmenin kısacasında istikametini şaşırان, zihinleri pozitivist anlayışın işgali altında olan, maneviyatı unutmuş insanlığa bir umut ışığı olacaksa bunu Peygamberimizin rehberliğiyle başarabiliriz. Zira Müslümanca yaşamın yolu İslam’a uymak, rotası ise yine İslam’ın gösterdiği istikamettir. Unutmayalım ki *“Sana emredildiği gibi dosdoğru ol. Beraberindeki tövbe edenler de dosdoğru olsunlar.”* (Hûd, 11/112.) ayetindeki ilahi uyarıya, *“Allah’a iman ettim de, sonra da dosdoğru ol.”* (Müslim, İmân, 62.) hadisindeki çağrıya

sadakatle bağı kalırsak şu müjdeye nail olacağız: *“Rabbimiz Allah’tır’ deyip de dosdoğru çizgide yaşayanlar, işte onların üzerine melekler şu müjdeyle inerler: ‘Korkmayın, kederlenmeyin, size vaad olunan cennetle sevinin!’”* (Fussilet, 41/30.)

Bu itibarla Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından gerçekleştirilecek olan Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu’nun bu seneki konusu “Peygamberimiz, İman ve İstikamet” olarak belirlenmiştir.

Sempozyumun Amacı

İstikamet üzere bir hayat sürmekten insanları uzaklaştıran, yürekleri işgal eden, içtimaî hayatı derinden sarsan inanç ve ahlak problemlerinin çözümüne nebevî referanslardan hareketle katkı sağlamaktır. İmanın teorik anlamından ziyade pratik değerini, yaşanan bir hayata dönüşmesinin önemini, İslam’ın güzelliklerinin Müslümanların hayatlarında tezahür etmesinin ne derece kıymetli olduğunu güçlü bir şekilde ortaya koymaktır. İstikameti muhafaza etmek ve istikametten şaşmamak için hayat rehberimiz Kur’an’ın ve üsve-i hasene Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s)’in doğru anlaşılmasının gerekliliğini belirtmek, iman ve istikamet eğitiminin keyfiyeti üzerine fikirlerin serdedilmesine vesile olmaktadır.

Sempozyum Dili

Türkçe, Arapça ve İngilizce’dir.

Sempozyum Takvimi

Sempozyum Tarihi	: 13-14 Ekim 2023
Tebliğ Özetlerinin Son Gönderim Tarihi	: 21 Temmuz 2023
Kabul Edilen Tebliğ Özetlerinin Bildirimi	: 18 Ağustos 2023
Tebliğ Metinlerinin Son Teslim Tarihi	: 02 Ekim 2023
Sempozyum Programının İlanı	: 10 Ekim 2023
Sempozyum Metinlerinin Basılması	: 2024

Sempozyum Yeri

Ankara/Türkiye

Davet

“Peygamberimiz, İman ve İstikamet” başlıklı Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu’nda değerli ilim adamlarını ve araştırmacıları aramızda görmekten onur duyarız.

Katılım Şartları

1. Tebliğ özetleri Türkçe, Arapça veya İngilizce olmalıdır.
2. Tebliğ özetleri konuyu ana hatlarıyla açıklamalı ve 300 ile 400 kelime arasında olmalıdır.
3. Tebliğ özetleri, katılım formu kullanılarak mevlidinebihaftasi@diyanet.gov.tr adresine e-posta ile gönderilmelidir.
4. Tebliğ metinleri bilimsel, özgün ve 5.000-7.000 kelime arasında olmalıdır.
5. Tebliğ metinleri <http://mevlidinebi.diyanet.gov.tr> adresinde ilan edilen yazım kuralları çerçevesinde hazırlanmalıdır.

İletişim Bilgileri

Diyanet İşleri Başkanlığı

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No:147/A 06800 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0312 295 73 58 - 0312 295 70 59

Faks : 0312 284 55 25

E-posta : mevlidinebihaftasi@diyanet.gov.tr

Web Sitesi : <http://mevlidinebi.diyanet.gov.tr>

SEMPOZYUM KONULARI

Kavramsal Çerçeve

- İman ve İnkâr Bakımından İnsan
- İman ve İstikamet Kavramlarının Etimolojik ve Semantik Tahlili
- Kur'an'da İman Ayetleri
- Kur'an'ın Anlam Örgüsünde İstikamet ve Sırat-ı Müstakim Kavramı
- İman, Amel ve Ahlak İlişkisi
- İmanın Oluşumunda Fitratın Rolü ve İman-Fitrat İlişkisi
- İmanın Psikolojik Temelleri ve Unsurları
- Sosyolojik Bir Olgu Olarak İman
- Kadere İmanın Psikolojik Tahlili
- İlahî Dinlerde İman ve İstikamet Kavramı
- İman ve Bilgi
- Mukallidin İmanı ve Taklîdî İmanın Tahkîkî İmana Dönüşmesi
- İslam'ın Üç Boyutu: İman, İslam ve İhsan

Peygamberimiz, İman ve İstikamet

- Peygamber Efendimizin İman Tasavvuru
- Hadislerin Dilinde İman-ı Kâmil Kavramı
- Hadislerin Anlam Dünyasında İstikamet
- Hz. Peygamberin Ahlakî Özelliklerinin İstikamet Kavramı Bağlamında Değerlendirilmesi
- Sahabe-i Kiram'ın Tasavvurunda İman ve İstikamet

Tarihî Süreçte Tartışmalı İnanç Meseleleri ve İstikamet Problemleri

- Tarihsel Süreçte İnanç Temelli Problemler ve Sapkın Fırkalar
- İman Tanımı, İman-Amel İlişkisi Bağlamında İhtilaflar ve Sonuçları
- Allah'ın Zatına ve Sıfatlarına Yönelik Meseleler
- Kaza ve Kadere İmana Dair Tartışmalı Konular
- Nübüvvet ve Ahirete İlişkin Meseleler
- Bir İnanç Problemi Olarak Kötülük

İman ve İstikamet Eğitimi

- Tarihî Süreçte İman Eğitimi Metotları
- Din Eğitimi Perspektifinden İman ve İstikamet Eğitimi
- İnanç Eğitiminde Öncelikler
- İman Esaslarını Algılayış Biçimlerini Etkileyen Sebepler
- Değerler Eğitimi Bağlamında İstikamet

- Bir İman ve İstikamet Dersi Olarak Siyer-i Nebî
- Ailede İman Esaslarının Çocuklara Öğretimi

Modern Dünyada İman ve İstikamet

- Bir Değer Olarak İstikamet ve İstikameti Kaybetmenin Sonuçları
- Modern İnsanın İnanç Problemleri ve Ahlak Buhranları
- Sekülerleşmenin Getirdiği İnanç Sorunları
- Din Karşısı Çağdaş Akımların Anatomisi
- İnançsızlık Psikolojisi
- Çağdaş Problemler ve İnanç Buhranına Karşı Diyanet İşleri Başkanlığının Önemi
- Günümüz Toplumsal Hayatında İstikametini Muhafaza Edebilmek
- Yeni Medya, İnanç(sızlık) ve İstikamet(sizlik)

SEMPOZYUM KURULLARI

Sempozyum Onursal Başkanı

Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Diyanet İşleri Başkanı

Sempozyum Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdurrahman HAÇKALI, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Huriye MARTI, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. İbrahim Hilmi KARSLI, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Doç. Dr. Selim ARGUN, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Doç. Dr. Enver Osman KAAAN, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Ali AVCU, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Eyüp BAŞ, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Hacı Mehmet GÜNAY, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Halis AYDEMİR, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Metin ÖZDEMİR, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Ömer KARA, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Soner GÜNDÜZÖZ, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Doç. Dr. Fatih KURT, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Doç. Dr. Sevde DÜZGÜNER, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye

Prof. Dr. Ali Osman KURT, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hasan Kâmil YILMAZ, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Muhammet Şevki AYDIN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mustafa KARATAŞ, İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mustafa SİNANOĞLU, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mürteza BEDİR, İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM), Türkiye

Prof. Dr. Saffet KÖSE, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ahmet ÜNSAL, KKTC Din İşleri Başkanlığı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Prof. Dr. Erdal TOPRAKYARAN, Eberhard Karls Universität Tübingen, Almanya

Prof. Dr. Merdan GÜNEŞ, Osnabrück Universität, Almanya

Prof. Dr. Ruggero Vimercati Sanseverino, Eberhard Karls Universität Tübingen, Almanya

Doç. Dr. Ahmet Niyazov, Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü, Azerbaycan

Doç. Dr. Elnure Azizova, Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü, Azerbaycan

Doç. Dr. Sultanmurat Abzhalov, Uluslararası Türk Kazak Üniversitesi, Kazakistan

Dr. Sayed Ahmad Hashemi, Celalabad Üniversitesi, Afganistan

Dr. Damir Muhetdinov, Moskova İslam Enstitüsü, Rusya

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Burhan İŞLİYEN (Başkan)

Dr. Şaban KONDİ

Ahmet ÜNAL

Cemalettin GEZGİÇ

Cemalettin NAZLIOĞLU

Fatih AKKOCA

Ahmet Şakir UZUN

İsmail ARABACI

Musa SAYGILI